HE rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta HE 249/2022vp

Sisällön esittely

Eduskunnan ympäristövaliokunta 12.1.2022

Pekka Virkamäki

Lainsäädäntöneuvos, ympäristöministeriö

Valmistelu

HE rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta

- Rakentamislain rinnakkaislaki
- Valmistelu käynnistyi ympäristöministeriössä syksyllä 2021
- Eduskunnassa, ympäristövaliokunnan käsittely joulukuu 2022 - tammikuu 2023
- Voimaan rakentamislain kanssa 1.1.2024. Siirtymäsäännökset.

Reunaehdot

- **Todistusvaatimus pätevyydestä**
- Rakentamislaki HE 139/22
  - Suunnittelijan/työnjohtajan on osoitettava pätevyytensä ”ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella” (RakL71 § 3 mom. ja 75 § 2 mom.)
  - Rakennusvalvonnan on tarkistettava onko suunnittelijalla/työnjohtajalla ”todistuksella osoitettu pätevyys kyseiseen tehtävään” RakL 85 § ja 89 §)

- **Ulkomaiset tutkinnot**
- Ammattipätevyyslaki (1384/2015) (Direktiivi ammattipätevyyksien tunnustamisesta (36/2005/EY
  - Suhteellisuusasetus 376/2020 Valtioneuvoston asetus ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista. Säännelty ammatti. (Rakentamislaki)
  - Oikeudesta harjoittaa ammattia toisessa maassa hankitun ammattipätevyyden nojalla päättä sama taho, joka myöntää oikeuden … Suomessa suoritetun tutkinnon tai koulutuksen perusteella” (4 §)

Rakentamislakiehdotus HE 139/22
pätevyydet

- Pätevyydet (RakL 83 § suunnittelijat, 87 § työnjohtajat)
  - Pätevyystasojen määrittelyt lähes ennallaan. Vaativan ja poikkeuksellisen vaativan väliin ”Erittäin vaativa”.
  - Suunnittelijoiden ja työnjohtajien määrittelyt lähes ennallaan. Koulutus ja kokemus
  - Lähtökohtaisesti samoja kuin MRL. Erittäin vaativa tavanomaisessa ei kokemusvaatimusta.
- Pätevyyksien toteaminen muuttuu
  - Pätevyyksien (koulutus+kokemus) toteaminen siirretään rakennusvalvonnoilta hyväksytylle toimielimelle.
    - Määräaikainen julkisesti luotettava todistus
- Volyymit
  - Arviolta n.20 000 henkilöpätevyyttä ja noin 15-20 000 henkilöä
  - Todetaan vuosittain noin 60 000 tapausta 280 rakennusvalvonnassa. Säästö kunnissa n. 20-35 htv.

Henkilön pätevyys koulutuksen ja kokemuksen osalta tarkistetaan todistuksella rakennusvalvonnan toimesta hankkeen vaativuuden ja siihen liittyvän kyseisen tehtävän kelpoisuustarkastelussa

- Rakennusvalvonta määrittelee tehtävän ja toteaa kelpoisuuden kyseisen hankkeen ja sen tehtävien vaativuuden perusteella

Valtuutettu toimija/toimielin

- Valtuutetulla toimielimellä tulee olla
  - koulutukseltaan ja kokemukseltaan pätevä henkilökunta hakemaltaan suunnittelualalta tai pätevyys työnjohtotehtävän alta;
  - tekniset, hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset tehtävän hoitamiseen;
  - Laatujärjestelmä jonka mukaisesti pätevyydet arvioidaan.
- Hakijan on esitettävä tiedot
  - riippumattomuudestaan; tehtävän hoitamiseen tarvittavasta henkilöstöstä ja heidän pätevyydestään; laatujärjestelmästä; päätöksentekomenettelystä; taloudellisista edellytyksistä; rekisterin ylläpidosta; voimassa olevasta vastuuvakuutuksesta tai siihen rinnastettavasta järjestelystä.
- Toimielimen on pidettävä rekisteriä myöntämistään voimassa olevista pätevyystodistuksista.
  - Toimielin toimii rekisterinpitäjänä 1 momentissa tarkoitetun rekisterin osalta.
  - Rekisteri sisältää seuraavat tiedot:
    - todistuksensaajan nimi ja kotipaikka; todistuksen myöntämisajankohta ja voimassaolo; myönnetyn pätevyyden pätevyysala ja pätevyystaso; pätevyystodistuksen myöntäjä; rakentamislain 83 §:n ja 87 §:n nojalla kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lainvoimaisella päätöksellä antaman rajoituspäätöksen tunnistetiedot ja rajoituksen voimassaolo.
  - Rekisterinpidossa noudatetaan julkisen rekisterin pidon säännöksiä

Ympäristöministeriö

- Valtuuttaminen
- Ympäristöministeriö voi valtuuttaa hakemuksesta Suomessa rekisteröidyn yrityksen tai yhteisön myöntämään luonnolliselle henkilölle rakentamislaissa tarkoitettuja todistuksia pätevyydestä rakentamisessa.
- Valvonta
  - Valtuutetun toimielimen toimintaa valvoo ympäristöministeriö.
  - Varoitus, toiminnan keskeyttäminen, valtuutuksen peruuttaminen
- **Ulkomaisten rakentamisen tutkintojen vastaavuus**
  - Perustana rakentamislain todistusvaatimus pätevyyden osoittamiseksi (säännelty ammatti , Ammattipätevyyslaki 4 §)
  - Ympäristöministeriö valtuuttaa toimielimen antamaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen ulkomaisen tutkinnon vastaavuudesta osana pätevyystodistuksen myöntämistä. (n 100 tapausta vuosittain, Opetushallituksen tieto)

Luonnollinen henkilö todistuksen saaja

- Hakemus
  - Henkilön on haettava todistusta ympäristöministeriön valtuuttamalta toimielimeltä, jos hän aikoo toimia suunnittelijana tai työnjohtaja rakentamislain mukaisessa hankkeessa, johon pätevyyden osoittamiseen vaaditaan todistus.
  - Pätevyystodistus on toimielimen myöntämä rakennusvalvonnalle annettava selvitys rakentamislaissa määritellyistä suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyksistä, jotka edellyttävät todistusta.
- Sisältö
  - Todistuksen myöntäjän tunnistetiedot; Päätöstiedot; Pätevyydenhaltijan nimi ja kotipaikka; Tiedot tutkinnosta ja sen tasosta; Osaamisalat ja vaativuusluokat; Todistuksen voimassaolo .
  - Lisäksi pätevyystodistuksen liitteenä on pätevyyden myöntämisen perusteena olevat tarkemmat tiedot tutkinnosta, muusta koulutuksesta sekä eritellyt tiedot kokemuksesta.
  - Ympäristöministeriö voi antaa tarkemmat ohjeet todistuksen muodosta ja sisällöstä.
  - Pätevyystodistuksen voimassaolo
  - Pätevyystodistus lakkaa ilman eri toimenpiteitä sille määritellyn voimassaoloajan kuluttua, ellei sitä ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta uusita.
-

Voimassaolo, maksut, muutoksenhaku,

- *Voimassaolo*
  - Pätevyystodistus voidaan myöntää enintään seitsemäksi vuodeksi.
  - Pätevyystodistus voidaan peruuttaa, jos se perustuu olennaisesti vääriin selvityksiin.

- *Maksut*
  - Toimielimellä on oikeus periä pätevyyttä koskevista päätöksistä ja todistuksista maksuja, jotka kattavat toiminnasta aiheutuvat kulut.
  - Ympäristöministeriön asetuksella säädetään tarkemmin maksujen perusteista.

- *Muutoksenhaku*
  - Tässä laissa tarkoitettuun toimielimen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).
  - Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)
  - Toiminnan keskeyttämistä tai valtuutuksen peruuttamista koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.
-

Siirtymäsäännös

Pätevyystodistukset

- Ympäristöministeriö voi hyväksyä viranomaisen, yrityksen tai yhteisön ennen tämän lain voimaantuloa toteamat pätevyydet tämän lain mukaisiksi pätevyyksiksi joko kokonaan tai osittain enintään viiden vuoden ajaksi tämän lain voimaantulosta.

Toimielimet

- Ympäristöministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa tehdä päätöksen toimielimen valtuuttamisesta myöntämään rakentamislaissa tarkoitettuja todistuksia pätevyydestä rakentamisessa. Tässä laissa tarkoitettuja todistuksia ei voida kuitenkaan myöntää ennen rakentamislain ja tämän lain voimaantuloa.

Kiitos

Pekka Virkamäki
Lainsäädäntöneuvos
Ympäristöministeriö
Pekka.virkamaki@gov.fi

+358 50 300 5605

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment